

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Suša.

Našemu kmetovalcu se obetajo slabi časi. Vsepovsod tožijo o velikanski suši, ki je deloma že uničila vse jesenske pridelke. Čeprav je bila pomlad precej lepa in je mnogo obetala, je vendar povprečni letni pridelek za našega kmetovalca slab in popolnoma nezadosten. Sena je bilo po nekaterih krajih še precej mnogo, toda otave pa skoraj nikjer ni nič bilo. Posledica tega bo, da bo živini, in sicer ne samo goveji živini, temveč tudi prašičem primanjkovalo hrane. Že danes je gotovo, da naš kmetovalec vsled pomanjkanja krme ne bo mogel rediti svoje živine in jo bo moral hočeš nočeš, prodati morda tudi za ceno, ki nikakor ne bo odgovarjala pravi vrednosti živine. In tako bo naša živinoreja zopet leta in leta trpela. Naš kmetovalec bo moral dolga leta zastoj delati, da si bo zopet vsaj nekoliko opomogel. Nismo še preboleli poslednje slabe letine, ki je takorekoč uničila našo živinorejo, in že se nam obeta nova nesreča.

To so dejstva, katerih dandanes ne more nikdo utajiti. Razen slabe letine pridejo pa v poštev še druge nesreče. Stari ljudje ne pomnijo, da bi bilo na Kranjskem toliko požarov, ki bi uničili toliko imetja, kakor ravno letos. Tudi tem nesrečnikom bo morala priskočiti cela dežela na pomoč.

Naš kmetски stan se nahaja torej v skrajno nesrečnem stanju. Tu se ne gre za posamezne politične stranke ali struje, temveč za naš celokupni kmetски stan, kajti suša, toča in ogenj ne delajo razločka med naprednim in klerikalnim kmetovalcem. In vsakdo bi mislil, da se bodo združili v tem času skrajne sile vsi mero-dajni činitelji in pomagali našemu kmetu, brez razlike njegovega političnega prepričanja.

Toda, žalibože, temu ni tako!

Pri nas na Kranjskem so se našli ljudje, ki izrabljajo to nesrečo našega kmetovalca v svojo lastno korist. Predvsem izrabljajo naši duhovniki versko prepričanje našega ljudstva. Imamo doka-

ze v rokah, ko so duhovniki zahtevali naravnost ogromne vsote za razne procesije in maše, s katerimi naj bi se izprosila dež. Naši duhovniki se vedno in povsod bahajo, da so oni edini prijatelji našega kmetovalca. In če so prepričani, da bodo procesije in romanje pomagale zoper sušo — zakaj ne delajo potem v korist našega kmetovalca ter ne prirejajo zastoj takih procesij in romanj, temveč izrabljajo ravno to nesrečo našega kmetovalca v to, da si na nedopusten način polnijo svoje žepe. Te neizmerno predrago plačane procesije in maše so dokaz, da je našim duhovnikom — ne vsem, temveč večini! — naše kmetско ljudstvo samo sredstvo, s pomočjo katerega bogate. S tem se pa tudi izrablja versko prepričanje našega kmetskega ljudstva. Bog ne meri svojega usmiljenja po kronah in goldinarjih, katere iztisne kak kaplan ali kak župnik iz lačnega kmeta.

Toda tudi politična stranka, katero vodijo duhovniki, zlorablja letošnji gospodarski položaj našega kmetskega stanu. Kakor znano, je bila prva košnja na Kranjskem večinoma jako dobra, dočim je bila druga košnja popolnoma nezadovoljiva. Iz tega torej sledi, da bo moral naš kmetovalec s prvo košnjo nadomestiti tudi drugo. Toda naši klerikalci so to izrabili v svojo lastno korist in v velikansko škodo našega kmetovalca. Klerikalna »Gospodarska zveza« se je zavezala, nakupiti na Kranjskem tisoč vagonov sena, ki ga bo zvozila izven dežele. Na ta način odvzame našemu kmetovalcu ogromno množino krme, in sicer kupuje »Gospodarska zveza« to seno za ceno, ki nikakor ne odgovarja visoki ceni, ki jo ima danes seno. S tem je torej naš kmetovalec dvakrat oškodovan. Prvič mora prodati seno za prenizko ceno — drugič se mu odvzame ta krma, čeprav bi jo krvavo potreboval doma. Če bo torej spomladi ali pa še pozimi zavlada pri nas na Kranjskem pomanjkanje krme in bo moral naš kmetovalec za slepo ceno prodajati svojo živino, tedaj je to nesrečo zakrivila edinole nesrečna in pogubonosna politika klerikalne stranke,

od katere imajo samo gotovi ljudje velikanske dobičke. Ne bo poteklo torej šest mesecev, ko bo naš kmetovalec na svoji koži občutil posledice klerikalne politike, katere ne vodijo umni kmetovalci, temveč med lemenatarskim zidovjem vzgojeni kaplani in župniki.

Klerikalci bodo skušali seveda to utajiti, toda to so dejstva, ki glasno govore in katerih se ne da utajiti. Našemu kmetovalcu ne bo treba še-le dokazovati tega, ker bo preveč čutil udarce, ki jih bo povzročila klerikalna politika. In morda bodo ti udarci vsaj v enem oziru dobro vplivali na našega kmetovalca, da bo namreč spoznal pravi značaj klerikalne politike. Kakor hitro bo pa prišel do tega spoznanja, tedaj mora pokazati hrbet pogubnemu klerikalizmu ter se samostojno organizirati. Mi pozivljamo vse razumnejše in previdnejše kmetovalce, naj že zdaj svojim stanovskim tovarišem razkrivajo vso ono pogubo, v katero klerikalna stranka dan za dnevom goni našega kmeta. In morda pride čas, ko bo naš zapeljani in zaslepljeni kmetovalec pošteno obračunal s klerikalnimi zapeljivci.

XXVI. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Trziču.

Pretečeno nedeljo se je vršila v Trziču 26. redna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. — Na vseh postajah je čakala ogromna množica prihajajoče skupščinarje in na kolodvoru v Kranju je bilo zbrana že toliko občinstva, da je bil vlak v Trzič skoro do zadnjega kotička zaseden. Iz za zelenih vršičev in po vaseh so plapolale v pozdrav trobojnice, znak, da se probujajo in zavedajo svoje narodne dolžnosti že tudi najoddaljenejši kraji. Ko je dospel vlak na postajo Trzič, so pozdravili strel iz možnarjev v hribu na levo skupščinarje, prvi pozdrav pa so prinesli družbi varovanci in varovanke otroškega vrta

družbe sv. Cirila in Metoda v Trziču s trobojnicami.

»Sokol« in »Čitalnica« z zastavo so sprejeli izletnike na kolodvoru. Na čelu varovancev otroškega vrtea je pozdravila skupščinarje gđc. Ivanka Kastelic. Zapel je nato pevski zbor iz Kranja Ciril - Metodovo himno, nakar je izpregovoril skupščinarjem v pozdrav najmarljivejši in najidealnejši voditelj tržiških Slovencev, notar gosp. Matija Marinšek. Odgovoril mu je na njegova izvajanja prvomestnik družbe gosp. vladni svetnik Senekovič, poudarjajoč, da se je vodstvo družbe rade volje odzvalo pozivu, priti v Trzič, in to iz več vzrokov. Prvi vzrok je, da se pokloni družba pokojnemu svojemu mecenu Viljemu Polaku, nadaljni vzroki pa so, kakor ta prvi, znani vsakemu zavednemu Slovenceu. Treba je izpodbuditi mladino, ker je občina žalibog, še danes v tujih rokah. Treba pa je, da se probudi narodno čustvo sploh po vseh takih krajih, in da se to čustvo, koder je probujeno, pogloblja. — Govoril je nato mali gojenec šolskega vrtea Slavko Jelenc, ki je, oddajajoč šopek cvetlic prvomestniku družbe neustrašeno in z otroškim, toda zavednim ponosom izrekal zahvalo družbi. Trije slavoloki z narodnimi zastavami okrašeni, so bili postavljeni skupščinarjem na čast ob cesti in na cesti in zelo lepo število zastav jih je pozdravljalo na potu skozi trg h grobu družbenega prvega mecena, pokojnega Viljema Polaka.

Ob grobu pokojnega je govoril nato gosp. prof. dr. Ilešič.

Ob 11. dopoldne se je vršila v velikem salonu pri Bastlji XXVI. redna skupščina.

Prvomestnik gosp. vladni svetnik Senekovič je otvoril mnogoštevilno obiskano zborovanje ter pozdravil vse došle, zlasti delegate iz sosednih dežel s Koroškega, Štajerskega, Goriškega, iz Istre in Trsta, vse gospe in gospodične ter člane iz oddaljenega Devina. Imenoma je pozdravil nato še državnega poslanca dr. Rybařa, dež. poslanca dr. Vilhana, dr. Novaka, dr. Tavčarja, dr. Trillerja, višjesodnega svetnika Višnikarja in Gangla ter župnika dr. F. Šegulo iz Rogateca. Vsako ime so pozdravljali navdušeni živio - klici.

Družba je letos končala svoje 26. leto. Vzroka za procvit družbe je seveda treba iskati v narodu samem in v njega zavednosti. Hudi boji so sicer čakali družbo, a družba jih je vse častno izvojevala in je danes še enkrat tako močna, kot takrat, ko so ji želeli njeni sovražniki pogin. Danes ravno zborujejo v Celju naši narodni sovražniki in se posvetujejo, kako bi odtrgali kos za kosom naše zemlje in nam ukradli srca naših otrok. Mirno pa lahko trdim, da bo ostalo brezplodno njih prizadevanje, dokler bodo stale naše vrse tako neomajano, kakor stoje danes. Boj nam vsiljujejo, mi se ga ne strašimo. Naši sovražniki pa so spoznali, da v boju proti nam nimajo

upanja na skorajšno zmago, zato so si izmislili nov način boja, ki obstoja v tem, da pošiljajo v naše kraje, kakor vidimo to v Št. Lenartu v Slov. goricah, na rejo otroke čeških delavcev z Dunaja, ki jih izdajajo za Nemce. Treba nam je tedaj podvojene pozornosti in podvojene požrtvovalnosti, da prebudimo in ohranimo naše ogrožene postojanke. Treba nam je šol in izobrazbe naroda, ki sta prvo in glavno za razvoj naroda in za narodno navdušenje. Kdor v svoji mladosti ne vsrka v sebe narodnega navdušenja, ta ga tudi pozneje ne dobi več. To pa je mogoče edino le v šolah, ki temelje na narodnem načelu. Slovenski otrok, ki hodi v nemške šole, je za svoj narod skoro izgubljen. Nemški učitelji ga uče zaničevati svoj materni jezik in zgodi se tako, da preklinja sin, kar je sveto očetu. Ozmimo se na Trst. Pogosto najdemo očeta in mater, ki sta vrla Slovenca, otrok pa, ki je hodil v laške šole, je pozabil jezik svojih staršev in ga zaničuje, zaničuje pa tudi svoje starše, če ti govore slovensko med seboj. Vse to stori vzgoja v šoli. Kdor hodi v tujenarodno šolo, ne bo nikdar dober Slovenec. To bi moral uvideti vsak narodnjak, toda žal, imamo med nami Slovenci še tudi ljudi, ki nasprotujejo v svoji zaslepljenosti naši družbi. Pravijo, da jim je naša družba preliberalna in da hočemo vreči iz šole križ, v isti sapi pa dostavljajo, kakor bi bilo to nekaj prav posebnega: »pa ga ne morejo!« Kako smešni so ti ljudje! Pravijo, da smo tatovi in morilci in če jih vprašamo, zakaj nam dajejo taka imena, ko vendar nismo storili ničesar, pa se izgovarjajo, da še kdaj storimo kaj takega. Takih ljudi ne bi smeli resno upoštevati in vendar se dobe še med našim narodom ljudje, ki jim sedajo na ta lim.

Družba vidi, kako nujno so potrebne šole za naš narod, in družba pozdravlja vsakega, ki si prizadeva širiti omiko in izobrazbo ter narodno zavednost med narodom. Če ustanovi družba 20 ali 30 šol, in če ustanove »Straža« in »Šolsko društvo« za Koroško 40 ali 60 šol, jim tega družba ne bo zavidala. Vse to pa bi bilo še mnogo premalo, da bi moglo imeti uspeh.

Družba ima od dne do dne več prijateljev. Spomni se vzor - žene Slovenke, dne 11. januarja l. l. umrle gospe Marije Vilharjeve, ki je volila družbi svoje premoženje v znesku 112.400 K, ki jih dobi družba po smrti njenega soproga.

Tudi to leto je imela smrt bogato žetev med člani. Mnogo je bilo med njimi tudi takih, ki so hoteli nakloniti družbi tudi še ob smrti dobroto in so se spomnili naše družbe z volili. Razven gospe Vilharjeve, ki je zapustila družbi 112.400 K, je volil gospod Trček iz Ljubljane 2000 K, gospod Ivan Medic 100 K, gđc. Noll 200 K, gosp. župnik Černe 1163 K, gosp. Cinsl iz Trziča 400, gosp. Baloh iz Brežic 500 K. Spomin svojih dragih pa so počastili nekateri tudi z ustanovitvijo enega ali celo dveh kamnov za obrambni sklad. To se je zgo-

dilo ob smrti gg. Kozlevčarja in Široka iz Trsta, g. Fr. Krulca iz Slovenske Bistrice, gđc. Jakilove in gosp. Pogačnika.

Prvomestnik se je nato bavil z raznim družbenim blagom ter priporočal zlasti razglednice, računske listke in kolke, da se jih družbeniki bolj poslužujejo. Nato je prečital pozdravni brzojavki, ki sta došle družbi od »Osrednje matice šolske« v Pragi in od »Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro«.

Sledilo je nato blagajnikovo poročilo, ki je je podal gospod notar Hudovernik.

Dohodki so presegli v minulem letu milijon kron ter znašali 1.043.654 K 45 v, rednih stroškov pa so imeli 196.615 K 91 vinarjev, torej prebitka za 847.038 kron 54 vin.

Za narodni kolek je zanimanje nekoliko ponehalo in vendar bi ga moral rabiti vsak narodni Slovenec.

Za obrambni sklad se je nabralo leta 1910. 56.766 K 16 vin., ter znaša koncem leta z naraslimi obrestmi vred 87.038 K 66 vin.

Obrambni sklad, kakor tudi Polakov in Kotnikov sklad se posebej upravljajo, ravnotako pokojninski sklad za učiteljsko osobje.

Za obrambni sklad manjka samo še nekaj kamnov (79), da dosežemo št. 1000. Naj bi se oglasili še tisti imoviti Slovenci, katere doslej pogrešamo med brambniki, da se bode završilo število 1000. Tudi bi želeli, naj bi tisti, ki so se oglasili za obrambni sklad, pa doslej še niso vplačali kamna, pričeli z vplačevanjem. Od večjih dohodkov minulega leta moramo pohvalno omeniti čisti dohodek lanske jubilejne veselice v znesku 12.452 K 87 vin. in prispevke ameriških Slovencev v znesku 3661 kron 91 vin.

Družbo čakajo novi veliki stroški z ozirom na to, da bo letos otvorila novo šolo v Gorici in pričela s stavbo nove prepotrebne šole v Trstu.

Z ozirom na te nove velikanske izdatke znaša vsled proračuna za leto 1912 primanjkljaj 544.400 K.

Tajnik dr. Janko Šlebingger poroča nato o družbenem delovanju za šolstvo in poda splošni pregled o delovanju podružnic. Glavna opora družbe so njene podružnice. Od lanskega leta se je ustanovilo na Kranjskem 7 novih podružnic, in sicer Col nad Vipavo, Knežak, Nanos, Planina, Stari trg - Predgrad, Št. Janž na Dolenjskem in Št. Vid pri Vipavi. Delavnih podružnic je tedaj 98 z najmanj 7700 člani. Na Štajerskem je bilo ustanovljenih 10 novih podružnic že potrjene so tri; vseh delujočih podružnic na Štajerskem je sedaj 68, dveh, namreč v Šoštanju in v Gornji Radgoni, se še ni posrečilo vzbuditi iz spanja. — Izmed koroških, ki jih je bilo predlansko leto, vsaj na papirju še 16, živi sedaj samo še 8. — Na Goriškem je bilo ustanovljenih sedem novih podružnic, večinoma na kmetih. Sedaj je tam 42 podruž-

nie in kakih 4600 članov. — Na tržaškem je priraslo 5 novih podružnic: Lonjer, Sv. M. Magdalena Zgornja, Prosek, Vrdeleca in Breg pri Trstu; število članov se je pomnožilo za kakih 550. — V Istri krepko delujeta podružnici Klanec - Ocizla - Materija in Kozina okolica.

Ameriški Slovenci imajo 36 popolnoma samostojnih podružnic. — Vseh članov podružnic je nad 17.000.

Letos je sprejela družba 3045 otrok v svoje okrilje, vzdrževala je 20 otroških vrtec s 1329 otroki in 7 ljudskih šol z 32 razredi, ki jih je obiskovalo 1716 otrok. V družbenih šolah podučuje 12 moških in 22 ženskih učnih moči, 5 katehetov in 20 vrtnaric. — Posebno pozornost je obračala družba na tržaško Slovenstvo, kjer je bilo v dveh razredih 652 učencev in 813 učenk. V Trstu zgradi družba svojim šolam pri Sv. Jakobu moderno šolsko poslopje. Da zadosti vsaj deloma goriškim zahtevam, je družba razen že obstoječe dvorazrednice v Krminu, letos sezidala v bližini državnega kolodvora, na Blanči v Gorici enonadstropno poslopje za vrtec in dvorazrednico. — Na Koroškem imamo štiri razrednice v Št. Rupertu pri Velikoveu, katero je obiskovalo 66 dečkov in 111 deklic, kar znači nazadovanje za 7 otrok, čemer je krivo posebno, da šola nima pravice javnosti. Družba je kupila posestvo v Vodičji vasi, kjer namerava postaviti novo trirazrednico. Šola na Muti je dobila pravico javnosti, sedaj je tam vpisanih 92 otrok. V Mariboru vzdržuje družba II. razred slovenske dekliške šole in otroški vrtec, ki sta v oskrbi šolskih sester. V Studencih pri Mariboru sezida družba poslopje za dvorazrednico otroški vrtec in telovadnico.

Prof. dr. Ilešič je nato prečital, ker je bil poslanec dr. Ravnihar zadržan vsled draginjskega shoda državnih uslužbencev, nadzorništveno poročilo.

Sledile so nato volitve, in sicer najprej v vodstvo, kjer je bil per acclamatiomem na mesto prošta Einspielerja v Tinjah izvoljen Matija Prosek, tako da je sedanje vodstvo sledeče: Fran Črnagoj, dr. Ernst Dereani, Luka Svetec in Matija Prosek.

V nadzorstvu so sedaj po volitvah po izločitvi Prosekarja in Müllerja kot nadzorniki: dr. Ilešič, dr. Alojzij Lavš, Matija Rode, dr. Ravnihar in Miloš Štibler.

Iz razzodništva je izstopil gospod Šavnik, na njega mesto je bil izvoljen dr. Fran Rozina, odvetnik v Mariboru, ostali pa so v razzodništvu še dr. Hudelist, dr. Kogej in dr. Triller.

Pri nato sledečih slučajnostih se je kot prvi oglasil državni poslanec gosp. dr. Rybář, ki je burno pozdravljen, poročal o narodnostnih razmerah v Trstu.

Govoril je nato zastopnik neke koroške podružnice ter razvil žalostno sliko koroških razmer.

Govorili so še: pravnik Radej, Pekle, gđ. Ponikvarjeva iz Trsta in drugi.

Končno je podal gosp. Podkrajšek še nekaj nasvetov glede vpejave plačilnih listkov tudi v trgovinah in priporočil narodnih trgovin na plačilnih listkih. Nadalje naj izdela družba resolucijo, na gremij trgovcev, da ta dovoli trgovcem dajati darila za prireditve družbe sv. Cirila in Metoda, nakar je prvomestnik gospod Senekovič z zahvalnim govorom zaključil skupščino.

Politični razgled

Deželni zbori.

Dne 11. septembra je bil zidan cesarski patent, s katerim se sklicujeta češki in nižjeavstrijski deželni zbor za 20. septembra, predarlski in tržaški deželni zbor pa za 25. september. Kranjski deželni odbor je izjavil, da ne mara sklicanja deželnega zbora, ker se klerikalna večina z ozirom na vršeče se občinske volitve boji javne kritike od strani naprednih deželnih poslancev, ki bi odkrila ono pogubno politiko, ki jo uganja klerikalna večina deželnega odbora z deželnim denarjem.

Preosnova ministrstva.

V političnih krogih se zopet mnogo govori o preosnovi ministrstva, s pomočjo katere bi dobil ministrski predsednik baron Gauč delomožno vladno večino. Potrebno je rešiti mnogo važnih zadev, kakor so: brambna postava, začasni proračun, davčna preosnova preosnova poslovnika itd. Vse to se da rešiti samo s trajno in zanesljivo večino. Vlada mora torej pridobiti nove državnozborske stranke na svojo stran. Toda katere stranke in kako? Vsi so prepričani, da je treba pritegniti Čeha. In že se oglašajo nekateri, da hoče ministrski predsednik dati Čehom tri ministrske sedeže, da jih s tem pridobi na svojo stran. Ker krščanski socijalisti niso nič več kaj zanesljivi, hoče vlada pridobiti tudi jugoslovanske poslance, predvsem klerikalne poslance in njihove zaveznike. Govori se tudi nekaj o jugoslovenskem ministru. In Nemci že zdaj razglašajo, da bodo v tem slučaju začeli brezobziren boj proti vladi. Kdor pa pozna naše klerikalce, ta ve, da bodo ti za Judežve groše šli z vlado čez drn in strn. Če le dobijo zopet kak zakon, s katerim bodo pritiskali na naprednjake, tedaj je vlada lahko prepričana, da ima vso klerikalno stranko na svoji strani.

Portugalska.

Kakor smo že zadnjič poročali, se je začelo na Portugalskem veliko protirepublikansko gibanje. Monarhisti, to so pristaši izgnanega kralja, so zbrani posebno ob severnih mejah dežele. Portugalska

vlada se je hotela prepričati o moči monarhistov in je poslala najvišjega poveljnika karbonarjev, Almeida, na mejo, da poizveduje o moči in namenih monarhističnih čet. Almeida je poročal, da so monarhisti posebno okoli mesta Orense zbrani in imajo kakih 4000 do 5000 mož. Monarhistične čete obstoje iz infanterije, kavalerije in artilerije. Imajo kakih 40 topov, večinoma strojne puške in zrakoplove, ki neprenehoma križajo nad republikanskim taboriščem. Republikanski vojniki in prebivalci v okolici so neprenehoma v strahu, da ne začno iz zrakoplovov metati bomb. Monarhisti vsled tega odlasajo z napadom, ker imajo premalo denarja. Pričakujejo pa v kratkem iz Brazilije in Anglije veliko vsoto denarja. Almeida misli, da bodo monarhisti tekom enega tedna prekoračili mejo. Toda to se najbrže ne bo zgodilo, ker so pred par dnevi velevali: Anglija, Nemčija, Avstro-Ogrska, Italija in Španija oficijelno priznale republiko. S tem so takorekoč prekrizani računi monarhistov.

Perzija.

Nekateri listi, posebno ruski, poročajo, da je bivši šah Mohamed Ali dosegel že par lepih uspehov ter na prar krajih premagal vladne pristaše. Nekatera mesta in tudi cele province so priznale Mohameda Alija zopet za šaha. Drugi listi pa zopet poročajo, da je bil Mohamed premagan in da je na begu iz dežele.

Razgled po Kranjskem

r Državni popotni pletarski tečaj za osrednjo Kranjsko v Ljubljani. Vodstvo državnih popotnih tečajev za pletarstvo naznanja, da se bodo sprejemali novi učeneci, oziroma učenke v tečaje v Dolskem, v Dolu in v Šmartnem pod Šmarno goro, in sicer: a) redni učeneci, oziroma učenke; b) pripravljalni učeneci, t. j. šoloobvezni dečki, ki se hočejo v pletarstvu izučiti, in c) izvanredni učeneci, kolikor bo prostora.

r Tedenski živinjski semenj v Ljubljani. Dne 6. septembra so prignali na tedenski živinjski semenj 329 volov, 190 krav, 55 telet. Med temi je bilo 150 klavne živine. Cene so bile sledeče: Za pitane vole od 82 do 95 kron, za polmastne vole od 70 do 82 kron in za suhe vole od 60 do 70 K za 100 kg žive vage.

r Iz sodne službe. Deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Logatcu dr. Štefan Kraut je premeščen v Novo mesto; sodnik Jožef Prevec v Logatcu pa je imenovan za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Logatcu.

r Za vinogradnike in sadjarje. Samočiste (čistorejne) droži za pokopenje vinskega in sadnega mošta se dobivajo tudi letos pri kmetijsko-kemijskem preskuševališču za Kranjsko v Ljubljani. Cevka s

samočistilnimi drožami stane z navodilom o uporabi 25 vin., s poštnino in zavojem po 50 vin. Ako se odvzame vsaj pet cevč čistihi drož, potem se posamezne cevke zaračunijo s poštnino in zavojem samo po 40 v. Znesek se mora plačati naprej, ker se sicer povzame. V plačilo se sprejemajo tudi pisemske znamke. Ena cevka s samočistilnimi drožami zadostuje za pokopenje 5 do 10 hektolitrov vinskega ali sadnega mošta. Naročati je samo čiste droži vsaj pet dni pred uporabo.

r Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano. Znano je, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavitkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se sviri pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat objavljeno, da se srečke zaplenijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnogo zamude in pota, ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite jih ali pa jih izročite finančni oblasti.

r Vsaka res narodno-zavedna slovenska gospodinja vpošteva pri nakupovanju blaga v prvi vrsti domače blago. Ona namreč ve, da s tem podpira domačo industrijo in prispeva s tem k gospodinjiski osamosvojitvi slovenskega naroda. Domačih industrijskih podjetij nimamo veliko, pa kolikor jih je, so solidna in lahko uspešno konkurirajo s tujimi. Med naša najlepša industrijska podjetja smemo pa brez dvoma prištevati Kolinsko tovarno za kavne primesi. Ta tovarna je nastala s pripomočjo našega trgovstva in je edino res domače podjetje te vrste na celém slovenskem jugu. Kolinska kavna primes, ki jo ta tovarna izdeluje, je v vsakem oziru najboljši kavni pridatek, in se je zato slovenskim gospodinjam že splošno priljubila. Ta izborni kavni pridatek tudi mi zavednim slovenskim gospodinjam toplo priporočamo!

o Ljubljanska okolica o

1 Spodnja Šiška. Občinske volitve se bodo vršile 24. septembra od 10. dopoldne do 4. popoldne v občinski hiši. Somišljeniki opozarjamo in pozivljemo, naj gredo z vso vnemo v boj, kajti klerikalci pripravljajo zahrbtni napad.

1 Kozarje. (Mlad v lomec.) Komaj enajstletni sin nekega bajtarja je zlezal v hišo posestnika Franca Pleškota, ko ni bilo nikogar doma. Tam je iz zaprte omare ukradel srebrno žepno uro. Skril jo je ob Gradaščici, kjer je pa tudi kmalu izginila.

1 Ježica. (Patrona se je razletela.) Miha Keržmanec, sin tukajšnjega posestnika, je našel patrono. V svoji krat-

kovidnosti je hotel poskusiti, kako počti. Položil jo je na kamen ter udaril po njej. Patrona pa se je razletela ter mu precej poškodovala kazalec leve roke.

1 Devica Marija v Polju. (Nezgoda v šali.) Čevljarski vajenec Štefan Jakopin se je šalil te dni s trinajstletno hčerko svojega delodajalca Vilfana in jo vrgel na tla. Deklica pa je padla tako nesrečno, da si je težko poškodovala desno roko in desno nogo.

o Dolenjske novice o

d Črnomelj. (Pred občinskimi volitvami.) Zadnji naš članek v Vašem listu je nekatere pristaše g. Gregorja zadel prav živo. Zlasti se je zaklel g. Plevnik st., da mora vso črnomeljsko inteligenco vrag vzeti in da jo bodo zdrobili v prah. Pod inteligenco misli g. Plevnik vse one može, ki znajo še sami misliti; ker je pa takih v Črnomlju vendar še velika množina, ne bo šlo to še tako kmalu in tako lahko, kakor g. Plevnik misli. Glede farovške hranilnice in posojilnice imamo dalje le še pripomniti, da je to v prvi vrsti hranilnica, ki od raznih pobožnih ženic in kratkovidnih mož nabira denar in ga pošilja v Ljubljano, kjer gotovi denarni zavodi v klerikalnih rokah vedno denarno sušo trpe. Ako si pride v to hranilnico in posojilnico kdo v sili kaj posoditi, ga pač raje puste brez posojila, ker se iz Ljubljane denar težko nazaj dobi. Mnogo vpliva ima pri nas prejšnji zagrizeni liberalec in sedaj strastni klerikalec g. Jože Doltar. Njegovo mnenje je, da se naj kratkomalo prepusti občinska uprava od g. Gregorja imenovanim odbornikom. Seveda g. Doltarju bi bilo to prav, ker med slepci je enooki kralj. On se je za časa, ko je bil še velik naprednjak in občeval samo s tako imenovanimi boljšimi ljudmi, naučil nekaterih potrebnih stvari in bi mogel sedaj za silo občino voditi. Pa to ne bi bilo še toliko, kakor bi mu nesla lahko zahvala klerikalnih voditeljev, ker zastoj g. Doltar ne dela za nikogar. Mi pa dobro vemo, kaj se je dogajalo zadnja leta, ko so hodile razne deputacije črnomeljske občine na višja mesta prositi za tako izvršitev železnice, ki bi bila v korist Črnomlju. Mi smo morali pošiljati take deputacije brez župana, ker se ga nismo upali nikjer pokazati. Ali naj dobimo v bodoče take odbornike ali morda vse: župana in odbornike? G. Doltar ima res pri svoji lesni trgovini od tega dobiček, da je pristaš klerikalne stranke, to vemo vsi in vemo, na kak način. Povejte nam pa le še enega pristaša te stranke v Črnomlju, ki bi imel od tega kako korist. Da se pa ne gre pri klerikalizmu za vero, to, sodeč po g. Doltarju, pri nas spozna vsaka že tako malo misleča ženica. Mi hočemo imeti torej v prvi vrsti sposobne odbornike in take, ki bodo delali v korist občine, ne pa v lastno. Mi bomo volili može, ki bodo nevstrašeno zastopali povsod in

zmiraj naše skupne koristi in ki se ne bodo bali nikdar in nikjer pokazati v javnosti.

Več volilcev.

d Iz Orehovice pri St. Jerneju. Iz mirne in skromne naše vasi, ki dosedaj še ni poznala hrupnega in burnega življenja, v kateri smo živeli nemoteno, brez boja, in uživali zadovoljnost, je sedaj naenkrat nastala velika sprememba. Prišle so občinske volitve, in kakor po navadi, smo tudi to pot zopet izbrali primerne, razumne in pametne može za občinske odbornike, ki imajo ugled in spoštovanje med tukajšnjimi občani. In glej, tudi v to majhno občino so se vtihotapili tisti, katere je Kristus poslal v kraljestvo tega sveta delat mir in širit ljubezen med ljudi, tisti, ki danes netijo prepir in razdirajo bratstvo in ljubezen med družinami in prinašajo hinavsko svojo politiko v svet, mesto da bi označevali nauk božji, nauk Kristusov. Naskočili so našo občino, hoteč jo vzeti in gospodariti v njej prav po hinavsko, a se jim ta manever ni posrečil. Dva kaplančka iz šentjernejske občine, Drešar in Likar in njuni Novakov očka iz naše vasi so prav rogovilili, menda bi bili radi župan postali, češ malo popra bo že več, pa ni šlo, pa ni šlo. Gostilničar so in trgovec, pa kmet in cerkveni mož, pa župan bi bili še radi, pa ni šlo pa ni šlo. Vidva, gospoda kaplana Drešar in Likar, se pa drugič ne spuščajta med nas kmete s svojo politiko. Kar lepo v farovžu ostanita, pa v cerkev pojdita, kamor spadata, in lepo opravljajta svojo službo. Vidva prav nič ne poznata naše kmečke težnje, niti naše kmečko delo. Kakor smo brez vas sedaj prebili, tako bomo tudi poslej in kakor smo sedaj volili in tudi izvolili naše može, tako bomo tudi za naprej. Našo občino ne bodo komandirali farovski gospodje, ampak jo hočemo sami kmetje. Tisti očka Novak, ki so se prav trudili, pa si naj zapomnijo za vprihodnje.

Kmetje Orehovčani.

g Iz Poljan nad Škofjo Loko. Bera in agitacija.) Drugi teden, prihodnji četrtek, se vrše tu pri nas občinske volitve, na katere se klerikalci pripravljajo na vso moč in ne samo s poštenim sredstvom. Pravilno ni to, da občinski sluga pri tem agitira in vsiljuje listke s kandidati, ko razdeljuje glasovnice. Občina je urad in vsaj tako javno bi se to ne smelo izvrševati kot se. Kje je prosta volitev? Marsikdo si misli, da mora te voliti, ki jih da sluga, drugače bo plačal kazen. To ni na mestu in se lahko imenuje majhna sleparija. Še vse huje pritiska tukajšnji kaplan. Ravno zdaj pobira bero, ki je prostovoljna. Fant bi moral biti pri taki priliki pohleven in pustiti vsako strankarstvo v stran. Dobra mu je vsaka hiša, klerikalna kot liberalna. Hvaležen bi moral biti, da mu ljudje še sploh kaj dajo v teh za kmeta slabih časih. Ni mu dosti, da sijajno živi in v miru; on hoče še zapovedovati, koga naj volimo, biti hoče nam še v posvetnih zadevah gospodar. On, ki radi volilne sleparije niti vo-

lilne pravice nima, kar ni posebno častno za duhovnika, tudi tako deluje. Poleg podobice, ki jih daje otrokom, vsiljuje po hišah tudi listke z imeni kandidatov svoje stranke. Pri tem pa še nekako grozi: »Če ne boste naših volili, tudi ne dobite nobene podpore za škarpo na Potočku in tožbo, če jo občina izgubi radi škarpe z Vidmarjem.« Mi ne poznamo kazenskega zakonika tako temeljito, vendar mislimo, da taka agitacija ni dopustna, če že ni kaznjiva. Če boste take kozle streljali, se zna zgoditi, da še šest let ne boste imeli volilne pravice. O podpori čevkate. Dobro! Če je potreba, je dosti slabo, če jo odklonijo radi tega, če ravno ne bo župan Dobenčan ali Tomine. In nazadnje moramo tako kmetje po deželnih nakladah povrniti, ki bodo kmalu prav občutne, ker se gospodari v deželi zlo tako kot v naši občini, da se dela dolg na dolg. In zdaj, ko je občina zalezla v dolgove, pravijo da bo zasedel županski stolec Tomine, ki je že bil župan v Javorjah, a so ga bili siti do grla. Pravijo, da je dober računar in da posebno zgledno vodi posojilnico, da od dobička plača večinoma za kazni davkarji. Gorje, če bodo taki nam županovali!

d Sv. Duh nad Krškim. V zadnji »Domoljubovi« številki se nekdo repenči nad dvema glavnima faktorjema tukajšnje kmetijske podružnice, gg. Pirc in Janc, nazivajoč jih z »Psetov stric« in »sosed Tone« ter se napihuje s samo njemu lastno nesramnostjo, trdeč, da je g. Pirc pisal neki dopis v »Slov. Dom«. Ker to ni resnica, se prosi sl. uredništvo »Slov. Doma«, da to stvar razsvetli in javnosti pokaže, ali je g. Pirc res to storil! Omenimo tudi, da imajo v Ravneh čez mero drugega opravka in jim ne preostaja prav nič časa za sestavljanje političnih člankov. Tistemu »Domoljubovemu« paglavcu s polnimi žepi kamenja, katero meče iz zasede po naprednih glavah, pa kličemo: »Pokaži se, če te ni strah! Z imenom na dan! Če te je kaj moža, zakaj pa ne priležeš iz luknje, kjer tičiš kakor jazbec in obiraš mimogrede. (Op. uredništva: Izjavljamo, da gospod Pirc ni pisal dotičnega dopisa v naš list.)

d Muljava. Veselica v proslavo tridesetletnice našega rojaka J. Jurčiča je v kljub raznim neprilikam in oviram ne pričakovano dobro uspela. Čisti dobiček 108 K 47 vin. se nakaže dijaškemu podpornemu društvu v Pragi in na Dunaju. Ožji rojaki iz Muljave in okolice so pokazali, da znajo ceniti svojega Jurčiča: Vsi so bili navdušeni za veselico in pokazali z dejanjem svoje navdušenje. Odbor izreka vsem, ki so se trudili za prireditve, ki so dali potrebna sredstva in ki so posetili veselico ter pripomogli h gmotnemu upehu, najlepšo zahvalo. Veselica je dosegla svoj namen: Proslavili smo Jurčičev spomin. To naj bo vsem sotrudnikom najvišja zahvala in zadoščenje.

d Bela cerkev. G. dr. Vladimir Ravnihar, državni poslanec v Ljubljani, je vložil prošnjo na ministrstvo za pomoč pogorelcem v Tomažji vasi, ki je imela tolik uspeh, da je isto priporočal ministrski predsednik ministru notranjih zadev, ki je storil primerne korake potom deželne vlade kranjske, da dobe ponesrečenci državno podporo.

d Krško. (Umorjen otrok.) V ponedeljek, dne 4. septembra, je našla kmetica, po domače Ančka iz Stare vasi pri Vidmu, na njeni blizu postaje Videm-Krško med koruzo večji zavoj. Misleč, da je kak popotnik ta zavoj tja spravil, ga je pustila nedotaknjena. V torek je našla zavoj na istem mestu in ga tudi zdaj ni odprla. V sredo proti večeru ji je postala reč sumljiva in je zavoj odprla v navzočnosti nekaterih ljudi. Našla je v njem krvave cunje in v papir zavito truplo kake tri do štiri leta starega otroka z vrvjo na vratu. Na zgornjem delu telesa je bil mrtvi otrok že ves črn. Kdo je umorjeni otrok, kdo je morilec, se ne ve. Sodi se, da se je najbrže kak tujec pripeljal z vlakom in je truplo vrgel v koruzo.

d Leskovec pri Krškem. Ko je bil kaplan Kopitar prestavljen iz Kočevja k nam, smatrali smo ga vobče kot narodnega mučenika in žrtev izdajalske klerikalne politike. Toda ta Kopitar je postal v kratkem času svojega pastirovanja stalna figura v sodni dvorani. On, ki nima volilne pravice, ki ne more niti voliti, niti voljen biti v občinski odbor, se peha za bližnje občinske volitve v Krškem za žive in mrtve, da si ga prav nič ne brigajo, in vsiljuje volilcem svoje misli na skrajno zopern način. Toda prišel bo čas, ko bo tudi njemu odklenkalo.

d Gabrovka. (Nezgod.) Tukajšnji kajzar Anton Zaletel, star 81 let, je pomagal krovcu, ki je popravljal streho na hlevu. Ko je šel po lestvi na streho, je padel približno 4 m globoko in se tako poškodoval, da je tekom četrte ure umrl.

d Sveržak. (Požar.) Pred par dnevi je ponoči izbruhnil ogenj na skedenju, ki je oddaljen kakih sto korakov od hiše posestnika Antona Jakljeviča in ki je popolnoma pogorel. Škoda znaša 4500 K, zavarovalnina pa samo 300 K. Govori se, da je nekdo zažgal. Metliška požarna bramba je ogenj pogasila.

d Hrib pri Črnomlju. (Požar.) Dne 4. septembra okoli 10. dopoldne je izbruhnil ogenj v skednju tukajšnjega posestnika Janeza Ogolina. Skedenj, ki je oddaljen kakih 12 korakov od hiše, je z mrvo in s senom vred zgorel. Ogenj so baje zanetili otroci Ogolinovi, ki so se brez nadzorstva igrali z vžigalicami in pri tem zažgali slamo. Škoda znaša 400 kron. Ogolin ni bil zavarovan.

d Travnik. (Nezgod pri mlatilnem stroju.) Franu Rusu, sinu tukajšnjega posestnika, je mlatilni stroj

odtrgal tri prste desne roke. Letos se je že več takih nesreč dogodilo, vsled česar je treba zelo paziti pri teh strojih.

d Kočevje. (Nezgod v premogokopu.) V tukajšnjem premogokopu je strl voziček, ki se je nenadoma začel premikati delavcu Leonardu Horvatu dne 7. septembra desno roko.

d Tepe. (Nezgod v mlinu.) Posestnica Frančiška Zagorec je prišla s svojimi rokami nekoliko preblizu mlin-skim kamnom. Zgrabili so jo za roko ter ji jo strli.

d Škocijan. Neka lažnjiva stvarca se vedno spodtika v mojo osebo, seveda brez podpisa in od klerikalne strani. Ker pa dopisun gotovo ve, da bi ga njegove laži pripeljale pred sodišče, si ne upa s svojim imenom na plan, mu svetujem, naj pusti mojo osebo v miru ter se rajše svojega kopta drži in ne hinavsko, priliznjeno farba ljudstvo, ko itak že sam ve, da nima v fari nobenega ugleda. Nisem še hrepenel po ljudskem premoženju, kakor tudi ne po županskem stoleu, ampak delujem le vedno na to, da se ne bi farške bisage polnile z našimi kmečkimi in obrtniškimi žulji. Nadalje tudi nisem kmet brez kmetije, ker vendar plačujem več davkov kot vsi trije kaplani, tudi več kakor tisti Jože, ki hrepeni po županskem stoleu, pa bo vsa njegova »kunšt« splavala po vodi. Sicer se je že pri kmetski podružnici pokazalo, koliko dajo ljudje na njegov predlog, ko je dobil samo 1 glas, naprednjaki pa 53 — torej Jože, drži se raje svoje kmetije, ki pa ni njegova, ampak njegove žene. Torej, ako hočete, gospodje, da se ljudstvu še kaj več pojasni, le dregajte. Če boste vaš gnoj bolj premetavali, bolj bode smrdelo. — Spoštovanjem — Peter Durjava.

d Škocijanske novice. Najnovejše je to, da bomo imeli selitev. Selila se bosta kar dva Kristova namestnika: župnik Bohinjec v Duplje na Gorenjsko — Florijančič pa, kakor smo že enkrat omenili in pojasnili par stvari o njegovem »vzornem« dušnem pastirstvu — na Rako. Žaloval ne bo za njima nihče, veseliti se pa tega tudi ne moremo: preveč, ker so dandanes žalibog, skoro vsi duhovni enaki verski fanatiki in izkoriščevalci kmetske nevednosti. Da bo tudi župnik odrinil — nota bene — po lastni prošnji, je pač vzrok vedni prepir med njim in Florijančičem, ki je potegnil tudi ostala dva kaplana za seboj. O vzroku in o zanimivem prepiru prihodnjič. Torej srečno rajžo! — Tudi volitve so pred durmi. Da se za nje od klerikalne strani nihče drug ne poteguje kot kaplan Komlanec, tisti Komlanec, kateremu so že pri sodnji jezik prikrajševali, ki se vsak teden zaletuje po »Domoljubu« v napredne gostilničarje, študente, g. nadučitelja itd., ki jih je že od volilcev dobil po grbi, ki ga je »fuksel« prekopicnil, da je par tednov na postelji premišljeval o raznih lažeh, ki jih je sejal med ljudstvo in koval druge za

blizajoče se volitve. Sedaj ga pa že zopet vidimo, srečni Škocijanci, čilega in zdravega — povešenih oči goniti proti večeru navadno v hribe agitirat za te preklicane volitve in pa — cvrtje, kislo mleko in v oblicah krompir jest. Kaka čast, če se poniža božji namestnik h kmečki skledi jest iz skupne sklede. A to stori le iz jasnega namena, da bi se s tem prikupil kmetu, akoprav s hinavščino, ki mu že sije z obraza. Ker vemo, da za volitve ne bo nič oprail, mu želimo samo »dober tek«. O Komlančevem Jožku, ki pipee pa »furželne« prodaja in bi rad zlezal na županski stolec, pa ni vredno govoriti. Da pa nam ne bodo županovale kapacitete à la Jože, Zaman - Globevnik (sedanjega mnenja) itd., bodo poskrbeli naši možje — zavedni volilci. — Zatorej kmetje - naprednjaki, vsi na delo, od moža do moža, od znanca do znanke pojašnjevati nevednim, zaslepljenim »delovanje« bisagarjev, ljudskih izkoriščevalcev, sleparjev; priporočajte može, ki bodo delovali z vsemi močmi za korist in blaginjo naše občine, može, ki jih je postavila napredna kmetijska stranka. Pokažite na dan volitve dne 18. in 19. septembra, da ste možje, poskrbite, da se ohrani napreden značaj škocijanske občine.

d Vinji vrh. Dne 9. septembra je strela ubila kmetico Ano Dule iz Hlapnika, ko je odhajala iz hrama z razprostrtim dežnikom proti domu.

d Iz Št. Jerneja. Pogoreli smo, gospod urednik! Prav po notah pogoreli pri občinskih volitvah. Kaj hočete, ti naši gospodje iz farovža — to so vam gadje. Proti tej »velesili« se ne opravi ničesar. No, se pa vsaj ne zapro sedaj nebeška vrata za Šentjernejce. In hudič nas tudi ne bo kar tako od kraja hrustal in še kar brez vsake licence morda, kajti na čelu občine stoje krščanski možje najčistejše pasme. Sicer ponosni gospodje ne morejo biti na to zmago. To se ne pravi poštena zmaga, ampak obrnžili so večinoma ljudi za glasove. Dostojen človek bi se sramoval takega postopanja. Da je bila na nasprotni strani tako živahna, vnetja, vztrajna, pa tako eiganska agitacija, bil bi — to smelo trdimo — uspeh vse drugačen, kakor je žal sedaj. Kaplana sta bila neumorno na bicikljih in treba pomisliti, da imajo ti gospodje zlasti o počitnicah 24 ur na dan prostega časa. Napravili so pa še neposredno pred volitvami bero, tako da so prišli v vsako hišo. Da se je zraven še izkoriščalo osebna nasprotja in antipatije pa vero, o tem nam še govoriti ni treba. Zlasti je treba tudi upoštevati, da naše dobro ljudstvo smatra iz velike večine volitve le za nekako igračo; za nekak »gospojski« šport ter si ne pomišlja mnogo, komu naj odda glas. Kdor ga vlovi, isti ga ima; zlasti pa se gospodu v črni suknji že itak ne upa zoperstavljati se, če je tudi to kako mlečnozobo kaplanče in če tudi v svojo škodo. Te slabosti našega ljudstva dobro poznajo ti ljudje ter jih tudi do

skrajnosti in na naravnost nesramen način izkoriščajo. Na dan volitve imeli so na več krajih in v neposredni bližini volišča pri organistu kar celo fabriko za popisovanje in revidiranje glasovnic, tako da jih je moralo orožništvo razganjati. In naši ljudje so to žalibog malomarno gledali, oziroma pustili v nemar. Ni se našel nihče, kateri bi posvetil temu ciganskemu mešetarenju ter spodrepil kaplana, ki pa še volilec ni. Na Vrhpolju in okolici je baje popisal skoro vse glasovnice nek srednješolski dijak Pirkovič ter agitiral za klerikalce. Tega fanta bi bilo dobro podučiti, da so zanj šolske knjige, ne pa politika. Volitve nudile so tudi naravnost ostudno moralno sliko. Toliko potuhnjenosti, hinavščine, laži in breznačajnosti sploh ne bi bil človek nikdar pričakoval. Poštenemu in dostojnemu človeku se mora gnusiti v dno duše kaj takega. In s strahom zremo v prihodnost, ako bo naše »dobro ljudstvo« jadrlo po tej poti, na katero so ga izvedli ter ga vodijo ti hujskači, brezvestni klerikalci. Pri nas je že govorica, da se klerikalca lahko od daleč pozna zaradi njegove hinavščine in potuhnjenosti, ker se poštemu človeku ne upa niti v obraz pogledati. Mesto da bi tukaj pokazali svojo ljubezen do naroda ter zastavili vse svoje moči, da ne bi naše ljudstvo moralno propadalo, ker sicer propade tudi materialno, se za kaj takega ne le ne zmenijo, temveč jim je celo prav, da gazijo ljudje v grdobijo in breznačajnost, se sovražijo in intrigirajo drug drugemu ter se tako vedno bolj utaplajo v podlost, samo da drviijo v svoji sveti zabitosti za njimi čez drn in strn. Naravnost žalostna prikazen je mož, ako nima nobenega ponosa in časti v sebi. Pa kaj, ko imajo take vzglede na svojih voditeljih.

o Gorenjske novice o

g Škofja Loka. V ponedeljek popoldne se je razglasila po mestu nenadoma pretresljiva vest, ki je vzbudila splošno pozornost in sočutje. Našli so obešenega na telovadnih krogih 17letnega praporsčaka cesarskih lovcev v Gradcu Antona Vernika, ki je dovršil letos kadetno šolo in bi bil moral nastopiti z oktobrom aktivno službo. Na krogih sta bili privezani dve tanki vrvici, ki sta tvorili zanjko, v kateri je visel Vernik, sklonjen in z nogami na tleh stoječ. Natanko še niso dognali, ali se je Vernik ponesrečil med telovadbo na krogih in prišel slučajno z glavo v vrvico, ali je izvršil samomor. Vernika so dobili že popolnoma nezvestnega. Zdravnik in njegovi prijatelji so se trudili na vso moč in dosegli toliko, da mu je začelo biti srce in da je začel dihati. Toda takoj po tem uspehu ga je prijel srčni krč in torej zjutraj ob treh, torej celih 12 ur po nesreči, je Vernik umrl.

g Radovljica. (Smrt na nezgoda.) 25letni dninar Jožef Erman je 8. septem-

bra gasil pri nekem gozduem požaru. Pri tem je padel v ogenj in se je nevarno opekkel. Nesrečnika so prepeljali v deželno bolnico, kjer je 10. septembra umrl.

g Topole. (Živinski sin.) Meseca junija je izročil tukajšnji 74letni posestnik Janez Lap svoje posestvo svojemu zetu Matevžu Staretu. Vsled tega sta se večkrat sprla stari Lap in njegov sin Franc. Dne 4. septembra je zahteval Franc Lap od svojega očeta eno krono, katere mu pa ta ni hotel dati. Jezen vsled tega je zagrabil Franc Lap za gnojne vile in je toliko časa tolkel po svojem očetu, da so se vile zlomile in da se je stari oče nezavesten zgrudil. Starček je bil precej težko ranjen. Suroveža so prijeli ter izročili okrajnemu sodišču v Kamniku.

g Del v brském okraju. (Povožen.) Pretečeno soboto je hotel iti pet let stari posestnikov sin Friderik Kosem čez cesto. V tem trenutku je privozil neki posestnik iz Kleč tako hitro, da se deček ni mogel umakniti vozu in da ga je ta povozil. Deček je bil na glavi smrtnonevarno ranjen. Prepeljali so ga v deželno bolnico, kjer je umrl.

g Bohinjska Bistrica. Tukajšnjemu trgovcu in gostilničarju Valentinu Kosu so neznani tatovi odnesli 220 kg težko železno blagajno, v kateri je bilo 1700 kron gotovine in več vrednostnih papirjev.

g Iz Mekinj. (Strela.) Strela je udarila v nedeljo dne 11. septembra okoli 4. popoldne v hlev zidarskega mojstra Lojzeta Iskra na Bregu ter mu ubila lepo kravo. Nevihta je bila zelo huda.

g Zgornja Javoršica. (Požar.) Pred dobrim tednom je pogorel kozolec tukajšnjega posestnika Tomaža Ljubiča. Kozolec je bil napolnjen s senom in žitom. Škoda znaša 400 kron, ki je tem občutnejša za Ljubiča, ker ni bil nič zavarovan. Ogenj je bil brzkone podtaknjen. Storilec še niso dobili.

g Gorenja vas v Poljanski dolini. (Požar.) V sredo, 6. septembra, okoli 7. zvečer je pogorel hlev in kozolec posestnika Antona Luznarja, po domače Selaveca v Lučnah št. 1. Hlev je popolnoma pogorel, ravnotako kozolec, v katerem je bilo osem štantov ovsa. Posestnik je bil zavarovan za 2000 K, seveda je škoda veliko večja. Ogenj je bil po mnenju ljudi skoro gotovo zaneten vsled neprevidnosti. Požarna bramba iz Gorenje vasi je bila takaj alarmirana. Nekaj članov je prišlo hitro na lice mesta pod vodstvom načelnika Valclava Palečka. Z brizgalno pa vsled velike suše niso mogli pomagati. Kljub temu se je posrečilo požar omejiti na navedeni dve poslopji.

o Notranjske novice o

n Borovnica. (Tat.) V noči 31. avgusta se je vtihotapil neki tat v Majaronov hlev, iz katerega je izvlekel na dvorišče

hlapeev kovčeg. Tam ga je vlomil in ukradel črne čevlje na zadrigo in srajco ter na to odšel s plenom v črno noč. Isto noč je prišel nepoklicani pri odprtem oknu v spalno sobo posestnika Andreja Pustavrha, ukradel s stene niklnasto žepno uro z verižico ter zopet skozi okno izginil. Naposled pa je obiskal še hišo posestnika Ignacija Hustiča na Bregu št. 11 in ukradel zlat poročni prstan, zlat navadni prstan in par zlatih uhanov. Teh tatvin je sumljiv nek popotnik srednje velikosti, ki je bil takrat oblečen v črno obleko.

n **Idrija.** (Nezgod a.) Šestletna Polonea Jurjavčič je gledala, kako je njen oče cepil na dvorišču drva. Pri tem ji je priletelo poleno v desno oko in je težko poškodovalo.

n **Žiri.** (Nevih t a s t o č o.) 10. septembra okoli 4. popoldne je bila v okolici Žirov velika nevihta. Padala je toča, debela kakor majhna kokošja jajca. Vsled velike vročine že itak slabi poljski in sadni pridelki so bili popolnoma uničeni. Na nekaterih mestih so bila tla 10 centimetrov na debelo s točo pokrita. Posebno huda je bila nevihta v okolici Godoviča in Hotederšice.

n **Žiri.** (P o ž a r.) Dne 10. septembra popoldne je popolnoma zgorel kozolec tukajšnjega posestnika Alojzija Oblaka. Kozolec je bil napolnjen z mrvo in slamo. Le požarni brambi in pa nekaterim vaščanom, ki so krepko gasili, se je posrečilo, da ni zgorela tudi s slamo krita streha. Ogenj so baje povzročili otroci. Istega dne je tresčilo v staro gostilno pri Sv. Treh kraljih, ki je tudi zgorela.

n **Podraga pri Vipavi.** (S m r t e n p a d e c.) Dne 7. septembra so se splašili voli posestnika in organista Franca Koparčiča. Posestnik je padel tako nesrečno z voza, da mu je bila glava zmečkana. Nesrečnik zapušča vdovo in dva nepreskrbljena otroka.

n **Potok.** (Nezgod a z mlatil nico.) Hlapec Luka Blažič je bil precej neroden pri mlatilnici. Ta ga je zgrabila za nogo ter mu odtrgala tri prste.

n **Iz Hotederšice.** Velika suša je pri nas. Jesenski pridelki so večinoma uničeni. Otave ni skoraj nič. Marsikateri kmet pričakuje z žalostjo bližajočo zimo, ker je v skrbeh, kako bo preživel svojo družino. Slaba letina, vrh tega pa še silna draginja? Kaj bo? Klerikalni poslanci pa zapirajo meje, nakladajo na žito, ki se k nam dovaža, visoko carino, kar povzroča draginjo in vpijejo: »Meje se morajo zapreti, da bo naš kmet dražje prodajal žito!« Ljudstvo, sedaj spreglej, kako razumejo naše potrebe poslanci, katere vsiljuje duhovščina in takozvana »S. L. S.«. — Dne 10. t. m. popoldne so se začeli nad našo vasjo zbirati črnosivi oblaki in grozili s hudo ploho. In res, kar naenkrat se vsuje tako debela toča, da jo še stari ljudje niso videli v našem kraju tako debele padati.

Kar nam ni suša uničila, obtokla je sedaj toča. Žalostno za nas kmete! — Silno pomanjjanje vode občutijo letos v naši okolici. Že dolgo časa jo morajo voziti, ker je doma nimajo prav nič. Nekateri jo vozijo nad eno uro daleč po slabih potih za živino in ljudi. Da to ni ravno prijetno, menda ni treba omenjati. — »Domoljub« prinese iz naše vasi od časa do časa kako neumnost ali pa koš obrekovanja. Enkrat čenča, da se bodo naši Čuki ozirali tudi na balkanske razmere in pomagali izpreobračati »krivoverske« Srbe, ko vendar ti Čuki ne razumejo drugega, kakor ravhati in kavhati se, pa za dekleti skakati. Drugič pa čenča, da so slabi časi pri nas, pa da bodo še slabši nastopili, ker se bližajo občinske volitve. Hudirja, ali so se ti čenči možgani skisali, da čenča take neumnosti v svet? Mogoče, da so mu samo bližajoče občinske volitve popolnoma zmešale pamet! No, pa naj bo z »Domoljubovo« čenčo že kar hoče, povemo mu le to, da bodo tisti časi, ki jih napoveduje, tako hudi, da bodo prišli do poloma še nekateri dosedanja klerikalni občinski odborniki. — »Domoljubov« farizej vidi v cerkvi samo naše ljudi brez molitvenika v roki. Svojih privržencev pa ne vidi. Čemu torej dvojna mera? Klerikalni frkolini pa smejo delati, kar se jim poljubi, toda teh noče nihče videti. Sicer pa naj »Domoljubov« našteje one, ki hodijo k slubi božji brez molitvenika ali pa rožnega venca. — Čudne pridige ima naš župnik. Ljudstvo ga že ne mara več poslušati. Samo od brezvercev govori, ko so vendar take pridige pri nas, ker ni brezvercev, popolnoma nepotrebne. Pregovor pravi: »Česar je polno srce, to rado tudi iz ust vre.« Vsled tega sklepamo, da je župnik velik brezverec, ker mu vedno vre iz ust beseda brezverec.

Po slovenskih deželah

k **Celovec.** (Deklica z g o r e l a.) V beljaškem predmestju je zgorela neka mlada deklica Marija Novak. Umivala si je lase z neko tekočino, ki jo je sestavila iz petroleja in terpentina. Približala se je peči in se užgala.

k **Roparski umor.** V Škoficah na Koroškem so našli umorjeno neko zasebnico Marijo Tiček. Imela je globoko prerezan vrat. Kot storilec so izsledili nekega 35letnega dninarja Franca Šusterja. Šuster, ki so ga odpeljali v Celovec, je umor že priznal. Pri ženi je dobil samo dve kroni.

Ameriške novice

a **Slovenske poroke v Ameriki.** V Jolietu so se poročili: John Perovšek iz Trebnjega z Ano Žabkar iz Kostanje-

vice; John Rifel iz Bele cerkve z gospo Antonijo, vdovo Knavs, rojena Šega, iz Loškega potoka; in Frančišek Zupančič iz Šmarij z g d č n o. Terezijo Krničar iz Jezera na Koroškem. — V Barber-tonu, Ohio, se je poročil Ivan Zalar, doma iz vasi Kot pri Ljubljani, z g d č n o. M. Župi iz istega okraja. — V Clevelandu se je poročil Blaž Odar, doma z Bleda, z g d č n o. Jožefo Mahnič, doma iz Ročinja na Goriškem. — V La Salle, Ill., so se poročili: Andrej Urbanec z Roziko Pelko, John Tomše z Ivanko Povše in Mat. Povše z Anko Kastigar.

a **Slovenec umrl.** V Aurori Minn. je umrl 11. avgusta Slovenec Franc Bevka. Pokojni je bil star 38 let, doma iz Brež pri Ribnici.

a **Slovenec ponesrečil v ameriškem rudniku.** Iz Kalumeta, Mich., poročajo: Dne 7. avgusta se je ponesrečil Ivan Sterle v Superior - rudniku C. Hecla družbe, ki je kakih 18 milj od Calumeta. Nakladal je rudo v voziček, kar se odtrga od stropa dvanajst čevljev dolga in šest čevljev široka skala in pade na njega. Sterle je obležal takoj na mestu mrtev. Ivan Sterle je doma iz Most pri Ljubljani. V stari domovini zapušča ženo in otroke.

Po svetu

r **Lakota na Ruskem.** Iz samarske gubernije ob Volgi prihajajo vznemirljive vesti o grozeči lakoti. Zaradi slabe letine primanjkuje prebivalstvu po oddaljenejših vaseh že sedaj vsakdanji živež in so ljudje že več dni brez hrane. Pojavlja se v veliki meri lačna mrzlica.

r **Solnčarica v Londonu.** V poslednjih tednih je vladala v Londonu velikanska vročina. Kakor se zdaj poroča, je vsled solnčarice umrlo 9555 oseb.

r **Vojska na kmetih.** V ogrski vasi Komorec je nedavno nastalo pri neki večji ljudski veselici pravcato mesarsko klanje in pobijanje. Povod je dal kmečki fant Bura, ki je nekega drugega oklofotal. Mesarskega boja se je udeležilo tristo junaških mladih fantov. Vrčki, literske steklenice in druga gostilniška posoda je frčala po zraku, a brhka ogrska dekleta in stare žene so neumorno donašale svojim fantom in možem novega orožja ter podžigale bojavnike v junaštvu. Orožništvu se je po dolgem trudu posrečilo pomiriti razljučene razgrajace. Na bojnem polju pa so ostali krvavi sledovi. Dvajset oseb je ležalo več ali manj razbitih glav na tleh. Ranjence so odnesli domov; zmagovalci pa so slavili zmago v gostilni.

* **Razstreljeni.** Na nekem polju v bližini Varšave so našli kmetje topničarsko granato, a so pri tem tako neprevidno ravnali, da se je razletela. Tri kmete je popolnoma raztrgalo, šest pa jih je bilo težko ranjenih.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu ➡

➡ v lastnem
zadružnem
domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**➡ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➡Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od due vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po 5¼% s ½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

Duhovnik Trsaček je z ostalimi duhovniki stal pri slu in se veselja tresel. Daleč naokoli se je začul radostni, divji krik na trgu in okoli stoječih stavbah.

Mladi duhovnik Antoh in enooki Prokop sta šla po stopnicah dol, da razneseta to veselo, navdušujočo vest po ulicah in na obzidje. Obenem z njima, pa v drugo smer, sta šla Bidlinski in Martin Loquis. Močni njun glas, ki je naznanjal veselo novost, je zvenel po mestu ter po ozkih ulicah, po trgih, po strehah in po obzidju zbuval burno radost, ki se je po rastočem mestu razlivalo kakor nevihta.

Odmev te novice je segel v najbolj tihe kotičke, tja, kjer je stalo dolgo, nizko, leseno poslopje, začasno pokrito s slamo, okoli njega pa manjše barake, šotori in še nedodelane hiše. V pritličju te hiše, ki je imela dve manjši sobi in večjo lopo, je vladal mir kakor malokdaj. V prostorni lopi, po tleh posteljni s slamo, so ležali na treh debelo stesanih posteljah in na ležečih bolnikih, pokriti z odejami ali kožuh.

Mala okna so bila takrat odprta. Svetli prameni smejočega se spomladanskega solnca so padali v ubožni, žalostni prostor, kjer je vladala mučna tišina. Samo nejasno je odmev počestnega hrupa prodiral notri, včasih glasneje, včasih tiše. Bolniki in ranjenci niso govorili med seboj. Mirno so ležali in gledali v streho — stropa še ni bilo — ali pa skozi okno gledali mali košček modrega neba, ki se je od tamkaj videlo; včasih je kakor senca šinila mimo ptica.

Dve ženski v temnih oblekah, glave oviti v pajčolane, sta počasi stopali mimo ležišč. Ena njih je nosila vodni vrč in polnila z njim lesene kupice, ako se je z ležišča začel glas ali zdihljaj.

V ta tihi prostor je naenkrat prodrl odmev zmagovalja, ki se je pojavilo v mestu. Umolknilo je, se znova dvignilo, postajalo glasneje in trajneje in se vedno bolj bližalo. Mnogo bolnikov se tudi zdaj ni zgenilo, ostali so opatični kakor poprej, drugi so se pa dvignili z ležišč. Skoro vsi so imeli obvezane rane, ki so jih dobili na stavbi ali pa na bojišču pri Sudomeru, kjer so se pri »hudem ribniku« bojevali z železnimi gospodi, ali zadnjič v Vožici, ko so z bratom Žižko potolkli jezdece gospoda peneznika in jim pobrali konje.

Sedaj so bolniki vpraševali, kaj pomenjajo ti glasovi... Sestri, ki sta jim stregli, sami nista vedeli, šli sta zato v stransko sobico k ranocelniku, pa ga ni bilo tam. Stopili sta nato za trenutek ven, da bi kaj zvedeli o tem. Bolniki in ranjenci so ostali sami. Ta hip pa stopi k njim mlada plemkinja iz Gvozdne.

Privedla jo je Ivana, katero je naprosila, ko je čula o zmagah na bojišču. Ni prišla mlada vdova iz radovednosti, da bi spoznala tudi ta kot, nego je hrepenela žrtvovati se, delati in prenašati neprijetnosti zaradi čistega zakona božjega in zaradi obnovljenega njegovega kraljestva. Zato ji ni ugajal predlog suknarjeve žene, naj bi ostala pri njej in šivala. To delo se ji je zdelo prelahko, tu ni bilo nič samozatajevanja, nič zasluga.

Ker pa ni vedela, kaj naj bi sicer počela, je molčala. Tudi ni hotela zbuditi domneve, češ da si sama izbira opravilo. Ko pa je stari Pitel omenil bolnico, je bilo gospe Zdeni takoj jasno, da je našla nekaj primerne.

Sedaj je hodila po tem žalostnem kraju. Videla je nepripravna ležišča, na njih pa obvezane ranjence in bolnike, bedo

in trpljenje je videla, in še predno je prišla do kraja, je bil njen sklep gotov.

Z Ivano sta se vrnila v Pitlovo hišo, popoldne je šla sama v bolnico, da bi tam stregla bolnikom. Pitlovka ji ni branila, nego jo še hvalila zaradi nje srčnosti in ji želela, naj bi ji bog dal moči. Eno pa si je izprosila, naj bi gospa Zdena hodila k njim jest in spat.

Prvi njen korak v bolnico je bil srečen, ranjencem, ki so čakali, da se povrne sestre, je prinesla novico o zmagi. Vsi so se razveselili, in mladi mož, ki je bil pri Sodomericah ranjen, je živahno dvignil obvezano desnico ter vzkliknil:

»O, da bi bila že vsaj zdrava moja roka!«

Prišli sta sestri in ranocelnik. Radovoljno sta sprejeli mlado vdovo, ki jima je takoj goreče pričela pomagati, kar pa ni bilo lahko. Nemalokdaj se je prestrašila, stresla ali obledela, stresla, ko je videla krvave in gnojne rane od blizu. Ranocelnik jih je čistil, posipal s kadihom in deval nanje mazilo ali kodeljico konopnine, rane, ki so se že celile, je pa obvezaval z napuljeno platnino.

Slabo ji je prihajalo, a je vztrajala. Ko je ranocelnik, star mož z nagubančnim licem, v črni suknji in črni čepici, končal delo v stranskem prostoru, kjer je ležalo nekoliko žensk, se je izmučena združila na nizek štor v kotu. Prevzemala jo je slabost, na čelo ji je pa stopil pot. Vendar je ostala in čim jo je zapuščala slabost, je pomagala obema drugima sestram. Od blizu in daleč se je čul ropot in vpitje s stavb. Može so nosili tramove, z lesom ali kamenjem naloženi vozovi so drdrali sem in tja. Gospa Zdena se je komaj zmenila zanje. Pripravljala je nove obveze in sveže puljenje, čistila ranocelniku male posode in pušice, ali pa po njegovem navodilu rastline delila v porcije.

Predno se je zavedla, je bilo dneva konec. Ko je prišla iz bolnice, je bil že večer. Nehotoma se je ustavila pred vratni in na prostem globoko zasopla. Nebo je bilo čisto, svetila je polna luna, a tudi nje sanjavi svit ni pregnal hrupa delavcev. Takoj po solnčnem zahodu so na trgu med utrdami dali s trobentami znamenje za delopust, in vsi so takoj prejenjali z delom doli v hišah ter na obzidju. Delo se pa zato ni prekinilo. Oni, ki so po dnevu počivali, so stopili na ravnokar zapuščena mesta, da delajo po noči ob luninem svitu ali prižganih svečah.

Ko je gospa Zdena pred bolnico nekoliko zaustavila korak, je šlo delo skoro ravnotako urno in živahno izpod rok, kakor po dnevi. Mirneje in zadovolneje je gledala okoli sebe kakor zjutraj. Čutila je globoko zadovoljstvo nad današnjim svojim delom in nad storjenim sklepom. Kakor že popoldne, je tudi sedaj mislila na svojega očeta. Čim bolj se je bližal večer, tem pogostejše in živahnejše ji je stopal pred oči. Pričakovala je, da pride za njo in jo poišče. Pa ga ni bilo. Ako bi ga prihodnji dan tudi še ne bilo, je nameravala Marjeto s slom poslati v Gvozdno, prigarjati očetu in obenem prinesiti obleko in obveze, ki jih je potrebovala. Z lahkim korakom je stopala sedaj skozi ulico med barakami, šotori in nedodelanimi hišami. Tu in tam je pred njimi gorel ogenj; črni kotli so viseli nad plameni, okoli se je pa ovijal mehek dim. Pri ognjih so stale čete ljudi: kmetje, meščani, možje, ženske in otroci.

Tu so ljudje večerjali, in sicer samo kruh in sir, tam so se gnetli okoli lončene skledice in zajemali iz nje z lesenimi žlicami. Nekateri so klečali in molili, drugi so polegli po trdih tleh. Pri nekem ognju je sedel bradat meščan s čepico na glavi in se sklanjal proti plamenu. Na kolenih je držal knjigo in pridno čital. Okoli njega se je zbralo nekoliko kmetov, nekateri v kožuhih, drugi zopet napol razpravljeni, poleg tega pa še nekaj kmetice, ki so vsi deloma sedeli, deloma klečali. Kmetice so držale otroke v naročju. Moški so mrko gledali predse, ženske pa so poslušale z iskrenim izrozom na obrazih. Nikogar ni motil ropot delavcev, ki se je čul zlasti z odrov na obzidju, kjer so sem in tja švigale luči. Pri eni teh skupin se je gospa Zdena ustavila.

(Dalje prihodnjič.)

* Lep duhovnik. Župnik Kristjan Glasner iz Ebermanstadta na Bavarskem je pred nekaj meseci skrivaj zapustil svojo župnijo. Nihče ni vedel, kaj da je vzrok sumljivemu begu, tudi za cilj bega niso ničesar vedeli. Zdaj se je pa izvedelo, da je župnik pobegnil v Ameriko pred zasledovanjem državnega pravdnštva. Iz pisma, ki ga je neka mlada deklica pisala svojim staršem in je prišlo po naključju v nepravne roke, je izvedelo državno pravdnštvo, da je 50letni župnik imel otroka z deklico, ki takrat še ni imela 14 let. S štirimi tisoči mark je odslovil župnik deklico in rešil svojo župniško čast. Ali nič ni tako skrito, da bi ne postalo očito.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Na prodaj je posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanu, velik sadni vrt, travniki, njive, nekaj hrastovega in veliko smrekovega gozda, za 4500 K. Več se poizve na pošti Vače.

Lepo posestvo

obstoječe iz 40 oralov njiv, travnikov in gozdov, 10 minut od Št. Ruperta na Dolenjskem oddaljeno, se proda prostovoljno pod ugodnimi pogoji. Natančnejša pojasnila daje gosp. Franc Zupančič, posestnik na Rakovniku pri Št. Rupertu. 80

Redka prilika!

Tovarna, katero je uničil požar, prepustila mi je vso zalogo rešenega blaga, t. j. več tisoč krasnih, težkih

flanelastih odej

z vsemi najnovejšimi in krasnimi vzorci, ki imajo neznatne, komaj vidljive madeže. Te odeje so za vsako boljšo družino za pokrivanje postelj in ljudi, prav gorke, mehke in močne, 199 cm dolge in 135 cm široke. Pošiljam po povzetju 3 komade krasnih, težkih flanelastih odej za 9 K v razpisih modernih barvah in vzorcih. 4 odeje za hišno gospodarstvo za 10 K. Vsakdo, ki naroči to blago, je zadovoljen.

Anton Bekera, c. kr. fin. nadstr. v p. Nachod (Češko).
Tvorniška zaloga 2-8. Tvorniška zaloga 2-8.

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	08
1 " " " II. " . . .	1	60	1	92
1 " " " III. " . . .	1	20	1	72
1 " telečjega mesa . . .	1	72	2	—
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	40
1 " " (prekajenega) . . .	1	80	2	40
1 " kostrunovega mesa . . .	1	50	1	50
1 " jagnjetovega mesa . . .	1	90	1	80
1 " kozličevega mesa . . .	1	70	2	—
1 kg masla . . .	2	60	2	60
1 " masla surovega . . .	2	40	2	60
1 " masti prašičje . . .	2	16	2	20
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	80	1	86
1 " slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	90	1	96
1 " surov. margarinskega masla . . .	—	—	2	—
1 " kuhin. margarinskega masla . . .	1	90	2	10
1 jajce . . .	—	07	—	07
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " posnetega . . .	—	8	—	10
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	60
1 " čajnega surovega masla . . .	3	40	3	60
1 piščanec . . .	—	90	1	40
1 golob . . .	—	40	—	44
1 raca . . .	1	80	2	20
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	—	—	—
100 " " " " 1 . . .	38	60	—	—
100 " " " " 2 . . .	38	20	—	—
100 " " " " 3 . . .	37	80	—	—
100 " " " " 4 . . .	37	10	—	—
100 " " " " 5 . . .	36	80	—	—
100 " " " " 6 . . .	35	—	—	—
100 " " " " 7 . . .	30	—	—	—
100 " " " " 8 . . .	21	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	24	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	47	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	45	—	—	—
100 " ržene moke . . .	30	—	—	—
1 l fižola . . .	—	22	—	34
1 " graha . . .	—	40	—	44
1 " leče . . .	—	38	—	40
1 " kaše . . .	—	20	—	22
1 " ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	24	—	—	—
100 " rži . . .	18	00	—	—
100 " ječmena . . .	18	50	—	—
100 " ovsa . . .	20	—	—	—
100 " ajde . . .	22	50	—	—
100 " prosa belega . . .	18	—	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze, nove . . .	20	50	—	—
100 " krompirja . . .	9	50	10	—

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 9-60 do 10 K.
Cena mehkeemu les 8 do 8-50 K.

Trg za seno slamo, in stello

Na trgu je bilo
voz sena
" slame
" stelle
" detelja

5 — 6 —
5 — 6 —
2 — 2 10
5 50 6 20

Nihče se še ni pokesal, .. ki je kupil pri meni ..

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Kri! in dober zajutr dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite
Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja **SLADNI ČAJ**.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po .. povzetju pod naslovom v glavni zalogi. ..

Lekarna pl. Trnkóczy

.. v Ljubljani zraven rotovža. ..

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastonj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Za živinorejce

priporoča

klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlet kolmoš, encian i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4.75 %

in daje posojila po

6 %

Uradije v lastnem, Zadržnem domu, vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 9. septembra 1911.

Trst: 71, 89, 37, 23, 55.

Praga: 62, 31, 5, 11, 89.

Dvignjene v sredo, dne 13. septembra 1911.

Linc: 73, 55, 4, 2, 71.

Fr. Mally & dr.

parna opekarna v Srednjih Gameljnih
pisarna v Ljubljani na Resljevi cesti 2.

priporoča svojo izborno

zarezano
strešno
(falc) in
zidno

OPEKO

na stroj
v vsaki
množini.